

Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής
Εκπαίδευσης για τον λύκο
στην Πάρνηθα και την Ελλάδα

Ο ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΣ ΜΟΥ ΗΡΩΑΣ... Ο ΛΥΚΟΣ!

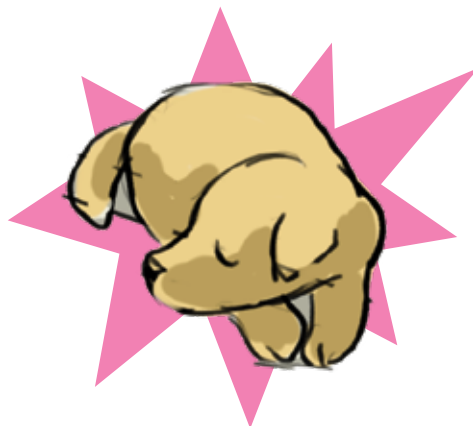
Όνομα:

Ημερομηνία:

Τι χρειάζεται το λυκάκι
και τι το σκυλάκι;

Κόψε και κόλλησε τις εικόνες όπου ταιριάζουν.

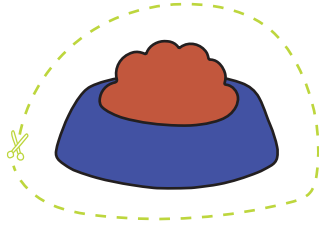
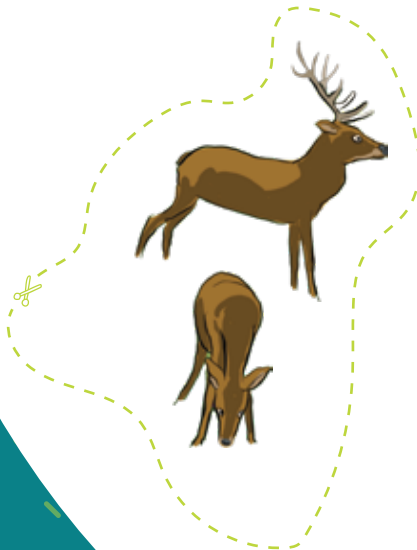
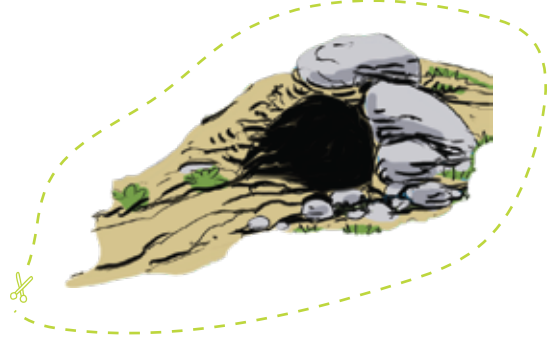
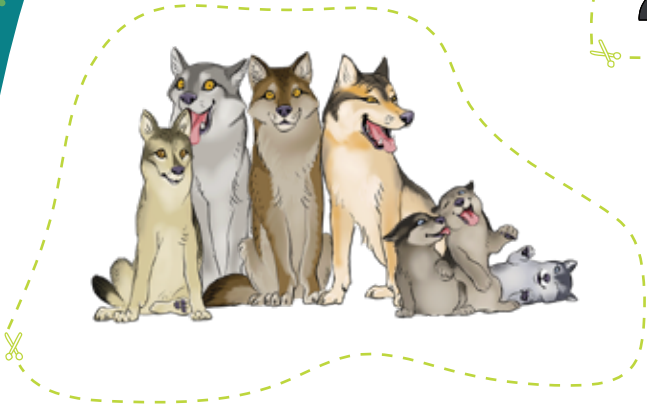
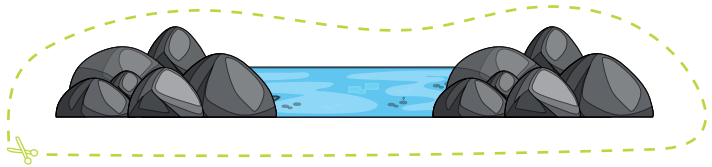
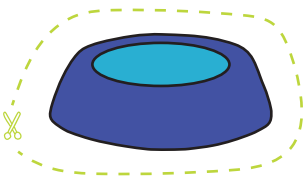

Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής
Εκπαίδευσης για τον λύκο
στην Πάρνηθα και την Ελλάδα

Ο ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΣ ΜΟΥ ΗΡΩΑΣ... Ο ΛΥΚΟΣ!

Όνομα:

Ημερομηνία:

Ο ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΣ ΜΟΥ ΗΡΩΑΣ... Ο ΛΥΚΟΣ!

Για τον/την εκπαιδευτικό

Η δραστηριότητα «Τι χρειάζεται το λυκάκι και τι το σκυλάκι;» συνοδεύει την 3^η βιντεοπαρουσίαση για παιδιά «Ο ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΣ ΜΟΥ ΗΡΩΑΣ Ο ΛΥΚΟΣ: ΤΟ ΚΥΝΗΓΗΤΟ» και προσφέρεται για επέκταση. Μία από τις κύριες θεματικές της 3^{ης} βιντεοπαρουσίασης είναι οι διατροφικές συνήθειες του λύκου. Η τροφή αποτελεί βασική ανάγκη επιβίωσης. Η δραστηριότητα αναφέρεται στις βασικές ανάγκες επιβίωσης ενός λύκου και ενός σκύλου, ως ζώου συντροφιάς. Ο λύκος και ο σκύλος είναι συγγενικά είδη, ωστόσο, η εξελικτική τους πορεία διαφοροποιείται. Ο λύκος είναι άγριο ζώο και ζει ελεύθερο στη φύση, ενώ ο σκύλος έχει αναπτύξει πιο φιλικά χαρακτηριστικά και

συμπεριφορές προς τον άνθρωπο. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο σκύλος επιλέγεται ως ζώο συντροφιάς του ανθρώπου, αλλά μπορεί να επιβιώνει και μόνος του (π.χ. αδέσποτα σκυλιά, αγριόσκυλα). Έτσι, ο λύκος καλύπτει μόνος του τις βασικές του ανάγκες με αυτά που του προσφέρει κατά κύριο λόγο το φυσικό περιβάλλον, ενώ ο σκύλος, όταν είναι ζώο συντροφιάς, εξαρτάται κυρίως από το ανθρωπογενές περιβάλλον.

Σύνδεση με το Πρόγραμμα Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση

Η δραστηριότητα συνδέεται με τη θεματική υποενότητα «Ενδιαίτημα και προσαρμογή των ζωντανών οργανισμών» της ενότητας Φυσικών Επιστημών στο πεδίο «Παιδί και Θετικές Επιστήμες», καθώς και με τη θεματική υποενότητα «Αναγνώριση και κάλυψη αναγκών» της ενότητας Κοινωνικών Επιστημών στο πεδίο «Παιδί, εαυτός και κοινωνία» και του Προγράμματος Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση (2021).

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση της δραστηριότητας τα παιδιά θα είναι σε θέση:

- Να αναγνωρίζουν τις βασικές ανάγκες και να διακρίνουν ορισμένους παράγοντες επιβίωσης του λύκου και του σκύλου.
- Να συγκρίνουν τις διαφορές στον τρόπο που καλύπτονται οι βασικές ανάγκες του λύκου και του σκύλου, ως ζώου συντροφιάς.
- Να εκτιμούν τον ρόλο του ανθρώπου στην κάλυψη των αναγκών του κάθε είδους και τη σχέση του μαζί τους.

Υλικά

Ψαλίδι και κόλλα

Διαδικασία

1. Παρουσιάζεται το φύλλο εργασίας και ζητείται από τα παιδιά να περιγράψουν τι βλέπουν. Μπορεί να επισημανθεί ότι ο λύκος είναι άγριο ζώο και ο σκύλος ζώο συντροφιάς, καθώς σε αυτή τη διάκριση βασίζεται και η διαφοροποίηση στην κάλυψη των αναγκών επιβίωσης.
2. Ο/η εκπαιδευτικός απευθύνει τα ερωτήματα στα παιδιά: «Τι χρειάζεται ένας λύκος για να ζήσει;» και «Τι χρειάζεται ένας σκύλος για να ζήσει;». Προαιρετικά, μπορεί να σημειώνει τις απαντήσεις που δίνονται από τα παιδιά σε ένα εμφανές σημείο (π.χ. πίνακας, χαρτόνι). Πιθανές απαντήσεις: νερό, φαγητό, σπίτι, οικογένεια, παιχνίδι, συντροφιά, φίλους.
3. Στη συνέχεια, τα παιδιά κόβουν τις εικόνες της δεύτερης σελίδας, αντιστοιχίζουν αυτές που ταιριάζουν στον λύκο ή τον σκύλο και τις κολλούν στο κατάλληλο πλαίσιο.
4. Ο/η εκπαιδευτικός απευθύνει ερωτήματα στα παιδιά ενθαρρύνοντας τη σύγκριση των αναγκών που προκύπτουν, όπως για παράδειγμα: «Τι διαφορά έχει το σπίτι του λύκου από το σπίτι του σκύλου;» με πιθανή απάντηση: «Και τα δύο είδη έχουν ανάγκη από 'σπίτι', αλλά ο λύκος δημιουργεί μόνος του φωλιά -κρυψώνα μέσα στο δάσος, ενώ στον σκύλο, όταν είναι ζώο συντροφιάς, το σπίτι προσφέρεται από τον άνθρωπο».
5. Τέλος, μπορεί να γίνει συζήτηση για τον ρόλο του ανθρώπου στη ζωή του σκύλου ή του λύκου. Ο άνθρωπος έχει ευθύνες φροντίδας ενός ζώου συντροφιάς, όπως ο σκύλος. Είναι απαραίτητο να του παρέχει τα βασικά για να επιβιώσει, όπως νερό, τροφή, μέρος για να ζει, συντροφιά, κτηνιατρική περίθαλψη. Ο λύκος είναι άγριο ζώο και μπορεί να εξασφαλίσει μόνος του τα απαραίτητα

Σχεδιασμός – Επιστημονική επιμέλεια: ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ

Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής
Εκπαίδευσης για τον λύκο
στην Πάρνηθα και την Ελλάδα

Ο ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΣ ΜΟΥ ΗΡΩΑΣ... Ο ΛΥΚΟΣ!

για να επιβιώσει σε ένα κατάλληλο βιότοπο (Σύνδεση με Δραστηριότητα «Ένα δυνατό δάσος»).

Απαντήσεις:

Το σκυλάκι χρειάζεται:

Το λυκάκι χρειάζεται:

Επιπλέον πληροφορίες:

- Άγριο ζώο και ζώο συντροφιάς

Άγρια ζώα: είναι τα ζώα που φροντίζουν μόνα τους για την τροφή, το καταφύγιο ή τη φωλιά τους, την αναπαραγωγή και τις άλλες ανάγκες επιβίωσής τους. Ο χώρος στον οποίο ζουν ονομάζεται βιότοπος (ή αλλιώς ενδιαίτημα). Τα άγρια ζώα δεν είναι εξημερωμένα.

Ζώα συντροφιάς: είναι τα ζώα που ζουν κοντά στον άνθρωπο, ο οποίος εξασφαλίζει την ευζωία τους αναλαμβάνοντας να εξυπηρετεί τις ανάγκες επιβίωσής τους όπως η διατροφή, η προστασία, η περίθαλψη και η ψυχαγωγία. Ως ζώα συντροφιάς δεν πρέπει να συντηρούνται ζώα άγριας πανίδας.

● Βασικές ανάγκες επιβίωσης – δικαιώματα ζώων

Οι σύγχρονες κοινωνίες έχουν την ηθική και νομική υποχρέωση να εξασφαλίζουν την ευζωία όλων των ζώων, δηλαδή, και των άγριων αλλά και των ζώων συντροφιάς. Σύμφωνα με τον Νόμο 4830, Νέο πλαίσιο για την ευζωία των ζώων συντροφιάς – Πρόγραμμα «ΑΡΓΟΣ» και λοιπές διατάξεις – 2021, ως **ευζωία** ορίζεται: η καλή φυσική και ψυχική κατάσταση του ζώου σε σχέση με τις συνθήκες στις οποίες διαβιεί και πεθαίνει. Ένα ζώο ζει σε συνθήκες ευζωίας εάν:

(α) έχει εξασφαλισμένο άνετο, ασφαλές, υγιεινό και κατάλληλο κατάλυμα, προσαρμοσμένο στον φυσικό τρόπο διαβίωσής του,

(β) δεν υποφέρει από καταστάσεις, όπως πόνος, φόβος και αγωνία και

(γ) είναι ικανό να εκφράζει συμπεριφορές, οι οποίες είναι σημαντικές για την καλή φυσική και ψυχική του κατάσταση. Οι κανόνες ευζωίας των ζώων διασφαλίζουν τις ακόλουθες αρχές:

i. Ελευθερία από την πείνα και τη δίψα, με πρόσβαση σε τροφή και νερό, κατάλληλα σε ποιότητα και ποσότητα.

ii. Ελευθερία από άσκοπη ταλαιπωρία και καταπόνηση, με ασφαλές και καθαρό κατάλυμα στέγασης και ανάπαυσης, που προστατεύει από αντίξοες καιρικές συνθήκες.

iii. Ελευθερία από πόνο, τραυματισμό και ασθένεια, με κατάλληλη φροντίδα και κτηνιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

iv. Ελευθερία από φόβο και αγωνία, με την κατάλληλη συμπεριφορά και μεταχείριση.

v. Ελευθερία έκφρασης φυσιολογικής συμπεριφοράς, με κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης και κοινωνικοποίησης

Οφείλουμε, βέβαια, να προστατεύουμε και τα άγρια ζώα διασφαλίζοντας την ευζωία τους, γιατί συνυπάρχουμε με αυτά και, σε μεγάλο βαθμό, οι πράξεις μας επηρεάζουν τη διαβίωσή και τα ενδιαίτημά τους. Έτσι, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο έχουν καθιερωθεί νομικά και θεσμικά πλαίσια για την προστασία, τη διαχείριση των άγριων ζώων και των ενδιαιτημάτων τους και τη συνύπαρξή μας με αυτά. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Το Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο NATURA 2000, με ζώνες προστασίας της φύσης για τη μακροπρόθεσμη διατήρηση των απειλούμενων ειδών και των ενδιαιτημάτων τους.

- Η «Στρατηγική για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030» ως βασικό τμήμα της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και η Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα, που έχει εκπονήσει ήδη από το 2014 το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (σήμερα: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας) και στο οποίο περιλαμβάνονται εθνικές και διεθνείς νομικές διατάξεις για την προστασία των άγριων ζώων και των ενδιαιτημάτων τους.

- Νόμοι που απαγορεύουν τον φόνο, την αιχμαλωσία και την κακοποίηση άγριων ζώων (π.χ. Σύμβαση της Βέρνης, 1979, Άρθρο 258 [Ν.Δ. 86/69] του Δασικού Κώδικα).

Σχεδιασμός – Επιστημονική επιμέλεια: ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ

Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής
Εκπαίδευσης για τον λύκο
στην Πάρνηθα και την Ελλάδα

Ο ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΣ ΜΟΥ ΗΡΩΑΣ... Ο ΛΥΚΟΣ!

● Ο Νόμος 4039/2012, που απαγορεύει τη διατήρηση κάθε είδους ζώου σε τσίρκο ή σε θίασο. Μάλιστα, η Ελλάδα ήταν η πρώτη ευρωπαϊκή χώρα που απαγόρευσε τα τσίρκα με ζώα.

● Νόμοι για τη θήρευση άγριων ζώων, που ορίζουν ποια ζώα επιτρέπεται να θηρευτούν, τις χρονικές περιόδους και τις περιοχές θήρευσης.

● Συγγένεια λύκου - σκύλου

Πριν από 300.000 χρόνια εμφανίστηκε το πιο παρεξηγημένο ίσως είδος ως σήμερα: ο λύκος. Δυνατό και έξυπνο -όσο λίγα ζώα- κατάφερε να επιβιώσει, παρά το γεγονός ότι αντιμετώπισε και αντιμετωπίζει πολλές απειλές, οι περισσότερες από τις οποίες είναι ανθρωπογενείς. Πριν από 15.000 χρόνια ο άνθρωπος ανέλαβε τον ρόλο της φύσης και επενέβη στη ζωή του λύκου. Επέλεξε, λοιπόν, τους πιο φιλικούς προς αυτόν λύκους και τους διασταύρωσε μεταξύ τους με σκοπό να προκύψει ένα νέο είδος που να τον εξυπηρετεί στις διάφορες δραστηριότητες του, δηλαδή ο σκύλος. Ο σκύλος, ως ζώο συντροφιάς, αναγνωρίζει ως αρχηγό του τον άνθρωπο και γαβγίζει για να επικοινωνήσει. Είναι έξυπνος και μπορεί να μάθει μέχρι 60 λέξεις! Σήμερα υπάρχουν περίπου 360 ράτσες σκύλων με πολλές διαφοροποιήσεις ως προς το χρώμα και τις ικανότητες τους. Μπορεί να είναι από πολύ μικροί, όπως τα τσιουάουα, μέχρι πολύ σωματώδεις, όπως οι μολοσσοί.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση

American Kennel Club (1992). *The Complete Dog Book*. New York: Howell Book House.

Gácsi M, Gyori B, Miklósi A, Virányi Z, Kubinyi E, Topál J & V, Csányi (2005). "Species-specific differences and similarities in the behavior of hand-raised dog and wolf pups in social situations with humans", *Developmental Psychobiology*, 47 (2), 111-122.

Mengel M. Robert (1971). "A Study of Dog-Coyote Hybrids and Implications concerning Hybridization in Canis", *Journal of Mammalogy*, 52(2), 316-336.

Ελληνόγλωσση

Δίκτυο NATURA 2000

Ευρωπαϊκή Ένωση, *Μια Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία: Ανάδειξή μας στην πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρο.*

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Στρατηγική για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030.*

Η νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία των ζώων με απλά λόγια (βίντεο).

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 86 ΦΕΚ Α' 7/18.1.1969, ΔΑΣΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ, Αρθρο 258.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4830 *Νέο πλαίσιο για την ευζωία των ζώων συντροφιάς - Πρόγραμμα «ΑΡΓΟΣ» και λοιπές διατάξεις - 2021*

Nussbaum, C. Martha (2022). *Δικαιοσύνη για τα ζώα. Η συλλογική μας ευθύνη.* Μετάφραση-Επιστημονική Επιμέλεια: Αναγνωστόπουλος, Αθ., Καραμανλίδης, Αζ., Κατσαφούρου, Νεφ. & Αλ. Μάμαλης. Αθήνα: Εκδόσεις ΚΑΤΟΠΤΡΟ.

Σύμβαση της Βέρνης, 1979.

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής (2014). *Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα.*

Σχεδιασμός - Επιστημονική επιμέλεια: ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ

